

KVARTALNI EKONOMSKI TRENDОВИ FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE 4Q 2024

KVARTALNI EKONOMSKI TRENDОВI

FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

4Q 2024

SADRŽAJ

LISTA GRAFIKONA.....	4
LISTA TABELA	4
IZVRŠNI SAŽETAK	5
1. MEĐUNARODNO OKRUŽENJE.....	6
2. REALNI SEKTOR	10
2.1. Bruto domaći proizvod	10
2.2. Industrijska proizvodnja	11
2.3. Građevinarstvo	12
2.4. Trgovina	14
2.5. Ostale uslužne djelatnosti.....	15
2.6. Turizam	15
2.7. Zaposlenost.....	16
2.8. Plate	17
3. CIJENE	19
4. TRGOVINSKA RAZMJENA FBIH SA INOZEMSTVOM.....	21
5. FISKALNA POLITIKA.....	23
Javni prihodi.....	23
5.1. Prihodi od indirektnih poreza	23
5.2. Prihodi od direktnih poreza	24
5.3. Udio javnih prihoda u BDP-u.....	25
5.4. Javni dug	25
5.5. Penzije i doprinosi	26
6. FINANSIJSKO TRŽIŠTE.....	27
6.1. Profitabilnost banaka	27
6.2. Efektivna kamatna stopa	27
6.3. Krediti	28
6.4. Koncentracija bankarskog tržišta	28

LISTA GRAFIKONA

Grafikon 1: Kretanje BDP-a EU i ekonomija sa kojima FBiH ostvaruje najveći udio u izvozu, Q/Q-1.....	6
Grafikon 2: Eurozone Composite PMI indeks (Kompozitni indeks menadžera nabavke).....	6
Grafikon 3: Kretanje cijena u EU i odabranim zemljama (HICP – godišnja stopa promjene) – lijevo; Doprinos godišnjoj inflaciji Eurozone po grupacijama (u procentnim poenima) - desno.....	7
Grafikon 4: Kretanje cijena energenata na tržištu	8
Grafikon 5: Kretanje cijena industrijskih roba na tržištu.....	8
Grafikon 6: Kretanje EURIBOR kamatnih stopa.....	9
Grafikon 7: Stope realnog rasta, cijene 2015. godine	10
Grafikon 8: Industrija ukupno, januar 2019. - decembar 2024.	11
Grafikon 9: Indeksi proizvodnje u građevinarstvu, kvartalne vremenske serije, ukupno	13
Grafikon 10: Broj noćenja turista.....	16
Grafikon 11: Administrativni podaci broja zaposlenih, nezaposlenih i promjene u odnosu na isti kvartal prethodne godine	16
Grafikon 12: Stopa aktivnosti, stopa zaposlenosti i stopa nezaposlenosti (desna skala); anketni broj zaposlenih, nezaposlenih i neaktivnih osoba (u hiljadama – lijeva skala)	17
Grafikon 13: Iznos neto, bruto i realne plate	18
Grafikon 14: Kretanje indeksa potrošačkih cijena (CPI)*.....	19
Grafikon 15: Kretanje cijena proizvođača industrijskih proizvoda	20
Grafikon 16: Obim vanjske trgovine Federacije BiH sa inostranstvom (mil. KM).....	21
Grafikon 17: Izvoz i uvoz FBiH po zemljama sa kojima se ostvaruje najveći obim vanjskotrgovinske razmjene	21
Grafikon 18: Prihodi od indirektnih poreza doznačeni FBiH, mil. KM.....	23
Grafikon 19: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeznih prihoda u FBiH, mil. KM	24
Grafikon 20: Udio javnih prihoda u FBiH u BDP-u, %	25
Grafikon 21: Javni dug u FBiH (mil. KM), udio javnog duga u BDP-u, desna skala	26
Grafikon 22: Isplaćene penzije i doprinosi za PIO (hilj. KM), pokrivenost penzija doprinosima za PIO (%), desna skala	26
Grafikon 23: Neto dobit banaka u FBiH, hilj. KM.....	27
Grafikon 24: Prosječna ponderisana EKS na novoodobrene kredite u FBiH	27
Grafikon 25: Krediti stanovništvu i pravnim licima u FBiH, mlrd. KM.....	28
Grafikon 26: Koncentracija bankarskog tržišta	29
Grafikon 27: Herfindahlov indeks (kreditni)	29

LISTA TABELA

Tabela 1. Kvartalni bruto domaći proizvod, stope realnog rasta	11
Tabela 2. Industrijska proizvodnja, kvartalne stope promjena, Q/Q-1 (sezonski prilagođene).....	12
Tabela 3. Industrijska proizvodnja, kvartalne stope promjena, Q/Q-4 (kalendarski prilagođene).....	12
Tabela 4. Proizvodnja u građevinarstvu, kvartalne stope promjena, Q/Q-1 (sezonski prilagođene)	13
Tabela 5. Proizvodnja u građevinarstvu, kvartalne stope promjena, Q/Q-4 (kalendarski prilagođene)	13
Tabela 6. Trgovina na malo, kvartalne stope promjena, Q/Q-1 (sezonski prilagođene).....	14
Tabela 7. Trgovina na malo, kvartalne stope promjena, Q/Q-4 (kalendarski prilagođene).....	14
Tabela 8. Ostale uslužne djelatnosti, kvartalne stope promjena	15

IZVRŠNI SAŽETAK

U četvrtom kvartalu 2024. godine nastavljen je period stagnacije u ekonomijama EU. U odnosu na prethodni kvartal, stopa rasta iznosila je 0,4%, dok je godišnja stopa rasta BDP-a EU27 (u odnosu na isti kvartal prethodne godine) iznosila 1,4%.

Zabilježen je umjeren rast cijena u zemljama EU, kao i u državama ključnim izvoznim partnerima FBiH. Na nivou EU27 zabilježena je godišnja stopa rasta cijena od 2,7%. Cijene energenata tokom četvrtog kvartala bilježe rast, što je uzrokovano pritiskom globalnih geopolitičkih faktora, dok cijene glavnih industrijskih proizvoda na međunarodnom tržištu i dalje pokazuju otpornost.

U četvrtom kvartalu 2024. godine BDP FBiH pokazuje umjeren realni rast i, u odnosu na isti kvartal prethodne godine, iznosi 2,6%. Zabilježen je nastavak trenda rasta indeksa u građevinarstvu, prometu trgovaca na malo, turizmu i ostalim uslužnim djelatnostima. Međutim, smanjenje tražnje na tržištima naših glavnih trgovinskih partnera, uslovljava nastavak pada obima industrijske proizvodnje za 1,0%.

Tokom četvrtog kvartala 2024. godine u FBiH zabilježen je umjeren rast potrošačkih cijena. U odnosu na isti mjesec prethodne godine, u decembru 2024. godine cijene su u prosjeku porasle za 2,4%. Zabilježen je nešto veći rast cijena hrane (za 4,3%), dok su cijene energije i transporta niže za 2,4% i 0,5%, respektivno.

U četvrtom kvartalu 2024. godine ostvaren je rast vrijednosti vanjskotrgovinske razmjene. U odnosu na isti kvartal prethodne godine, zabilježen je rast izvoza za 2,4%, dok je u odnosu na prethodni kvartal rast iznosio 6,0%. S druge strane, zabilježen je rast uvoza za 1,4% u odnosu na prethodni kvartal, uz smanjenje vanjskotrgovinskog deficita za 3,5%.

U odnosu na isti kvartal prethodne godine, tržište rada FBiH u četvrtom kvartalu 2024. godine pokazuje pozitivne trendove, uz povećanje zaposlenosti (1,2%) i smanjenje nezaposlenosti (6,1%). Neto plate su porasle za 10,2% na godišnjem nivou, dok su realne plate, prilagođene inflaciji, zabilježile rast od 7,6%. Ovo ukazuje na postepeno poboljšanje životnog standarda zaposlenih.

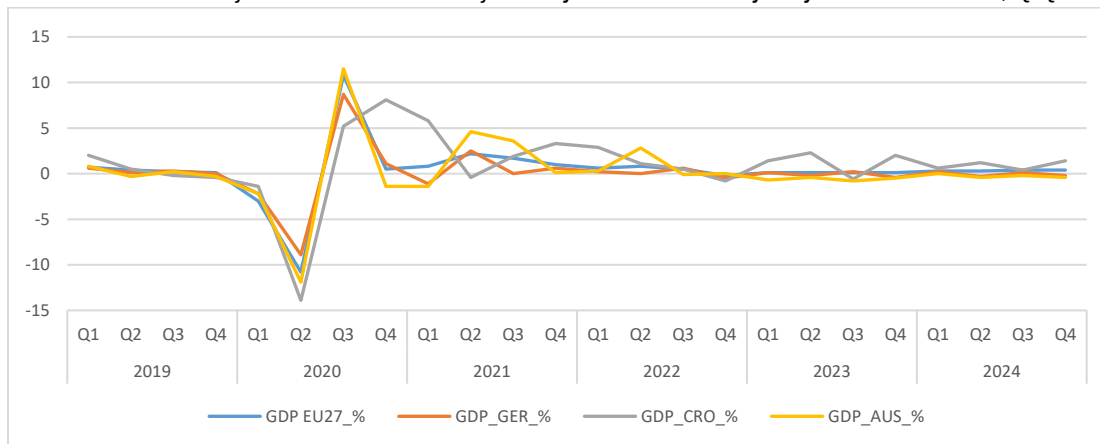
U četvrtom kvartalu 2024. godine, ukupni javni prihodi FBiH porasli su za 1,0% u odnosu na prethodni kvartal i 23,2% u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Ukupni javni prihodi iznosili su 3,42 milijardi KM, uz udio od 38,9% kvartalnog BDP-a. Prihodi od indirektnih poreza zabilježili su rast od 4,0% u odnosu na prethodni kvartal, odnosno 54,9% u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Direktni porezi i doprinosi porasli za 4,4% i 6,0%, respektivno, u odnosu na prethodni kvartal. Ukupan javni dug na kraju četvrtog kvartala iznosio je 6,46 milijardi KM, uz blagi pad udjela u BDP-u (18,9%). Iako prihodi rastu, prisutan je deficit u pokrivenosti isplata penzija doprinosima (-8,9%), koji je nešto manji u odnosu na prethodni kvartal (-12,7%).

U četvrtom kvartalu 2024. godine, finansijsko tržište Federacije BiH je ostalo stabilno. Ukupni krediti porasli su na 19,1 milijardi KM, s povećanjem kreditiranja stanovništva i privrede. Prosječna efektivna kamatna stopa na novoodobrene kredite iznosila je 3,7%. Bankarski sektor zabilježio je kvartalni pozitivan finansijski rezultat od 104,9 miliona KM, dok je koncentracija tržišta ostala stabilna.

1. MEĐUNARODNO OKRUŽENJE

Ekonomska aktivnost u EU tokom četvrtog kvartala 2024. godine nastavlja da stagnira. U ovom periodu ekonomije EU su ostvarile rast BDP-a u prosjeku od 0,4% u odnosu na prethodni kvartal, dok je godišnja stopa rasta EU27 iznosila 1,4%.

Grafikon 1: Kretanje BDP-a EU i ekonomija sa kojima FBiH ostvaruje najveći udio u izvozu, Q/Q-1

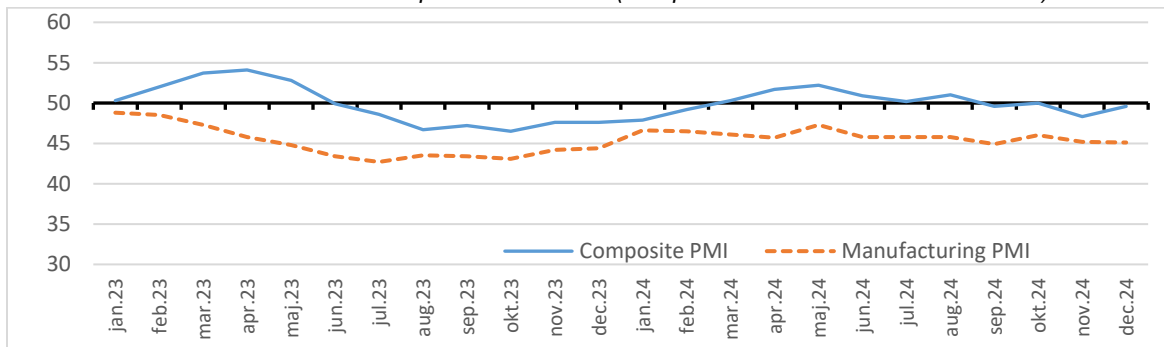

Izvor: EUROSTAT

Ekonomska aktivnost u zemljama u koje Federacija Bosne i Hercegovine najviše izvozi, u četvrtom kvartalu bilježi neujednačenu dinamiku. Najveći rast BDP-a u četvrtom kvartalu 2024. godine u odnosu na prethodni kvartal zabilježen je u Hrvatskoj (1,4%) i Srbiji (1,1%). U Njemačkoj i Austriji zabilježen je pad BDP-a za 0,2% i 0,4%, respektivno. U poređenju sa istim kvartalom prethodne godine, najveći rast BDP-a zabilježen je u Hrvatskoj (3,6%), Srbiji (3,3%) i Sloveniji (1,1%), dok je u Njemačkoj i Austriji zabilježen pad od 0,2% i 0,9%, respektivno. Usporen rast i pad ekonomske aktivnosti u zemljama partnerima negativno se odražavaju na izvoz i industrijsku proizvodnju u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Kompozitni indeks menadžera nabavke (Purchasing Managers Index – PMI) eurozone tokom četvrtog kvartala 2024. godine se uglavnom nalazio u zoni kontrakcije (ispod 50). Na kraju četvrtog kvartala indeks je iznosio 49,6, na istom nivou kao i na kraju prethodnog kvartala. Iako su usluge zabilježile skroman rast, nadmašio ga je oštar pad proizvodnje, pri čemu su tri velike ekonomije, Njemačka, Francuska i Italija, zabilježile smanjenu proizvodnu aktivnost.

Grafikon 2: Eurozone Composite PMI indeks (Kompozitni indeks menadžera nabavke)

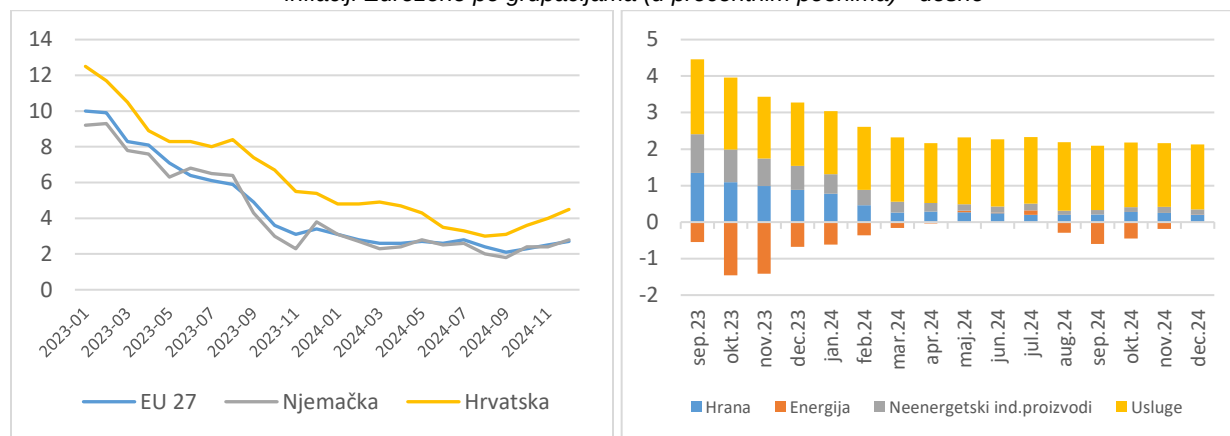

Izvor: <https://www.investing.com/economic-calendar/s-p-global-composite-pmi-1491>

Inflacija u zemljama EU (HICP), tokom četvrtog kvartala 2024. godine, i dalje je umjerena. Na kraju četvrtog kvartala 2024. godine, na nivou EU27 zabilježena je godišnja stopa rasta cijena od 2,7%, za 0,7 p.p. niža u odnosu na stopu rasta cijena u istom mjesecu prethodne godine. Cijene hrane su ostvarile rast od 2,1%, dok su cijene energije porasle za 0,7%. Usluge zadržavaju trend značajnog doprinosa ukupnom rastu cijena (1,78 p.p.), dok kategorije hrana i neenergetski industrijski proizvodi učestvuju sa 0,21 p.p. i 0,13 p.p. respektivno.

Od zemalja sa kojima FBiH ostvaruje najveći obim vanjskotrgovinske razmjene, u Njemačkoj, Hrvatskoj i Austriji, u decembru mjesecu 2024. godine zabilježena je godišnja inflacija od 2,8%, 4,5% i 2,1%, respektivno.

Grafikon 3: Kretanje cijena u EU i odabranim zemljama (HICP – godišnja stopa promjene) – lijevo; Doprinos godišnjoj inflaciji Eurozone po grupacijama (u procentnim poenima) - desno

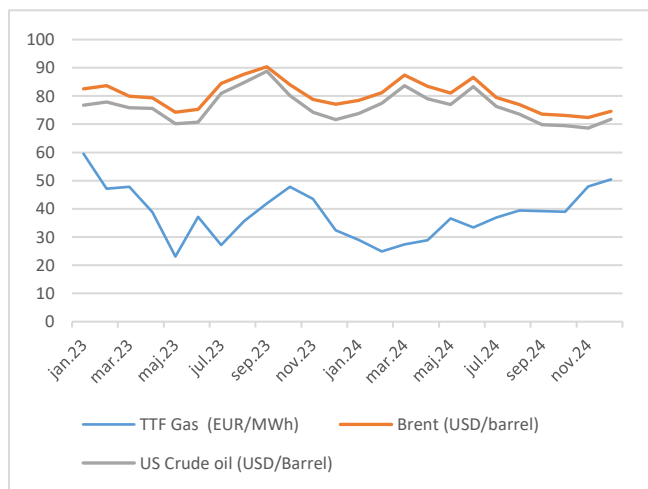

Izvor: EUROSTAT

Zabilježeno je povećanje cijena na međunarodnim tržištima energenata. Cijena barela nafte tipa Brent na kraju četvrtog kvartala iznosila je 74,64 američkih dolara, što je za 1,5% viša u odnosu na kraj prethodnog kvartala (grafikon 4), dok je za 3,1% niža u odnosu na kraj istog kvartala prethodne godine. Kretanje cijene nafte uglavnom je defniran faktorima ponude i kao rezultat nedavnih američkih sankcija usmjerenih na ruske tokove nafte i ranih znakova mogućeg smanjenja izvoza iz Irana.

Cijena sirove nafte na američkom tržištu na kraju četvrtog kvartala iznosila je 71,72 USD/barel, skoro na istom nivou u odnosu na četvrti kvartal prethodne godine, dok je u odnosu na prethodni kvartal viša za 2,7%.

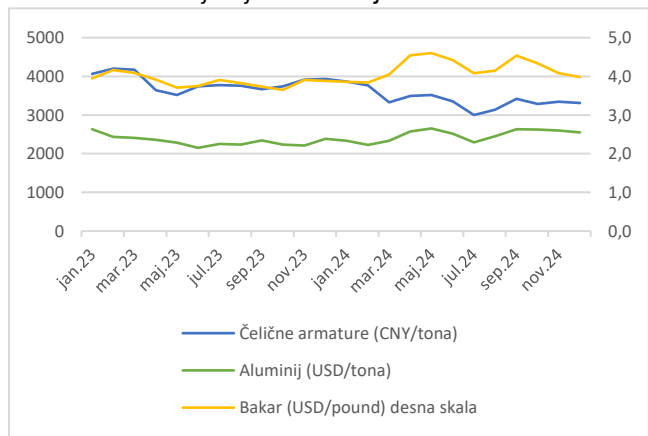
Grafikon 4: Kretanje cijena energenata na tržištu

Izvor: <https://tradingeconomics.com>

Cijene prirodnog gasa na evropskom tržištu (TTF) su tokom četvrtog kvartala zabilježile značajniji rast i na kraju decembra 2024. godine trgovalo se po cijeni od 50,45 EUR/MW. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, cijena je viša za 56,0%, a u odnosu na kraj prethodnog kvartala viša za 28,5%. Rast evropskih cijena plina potaknut je raskidom sporazuma između Rusije i Ukrajine u vezi tranzita plina, prekidima u radu norveškog postrojenja za ukapljeni prirodni plin u ovom periodu, te nižim temperaturama krajem decembra koje su dovele do povećanja potrošnje.

Grafikon 5: Kretanje cijena industrijskih roba na tržištu

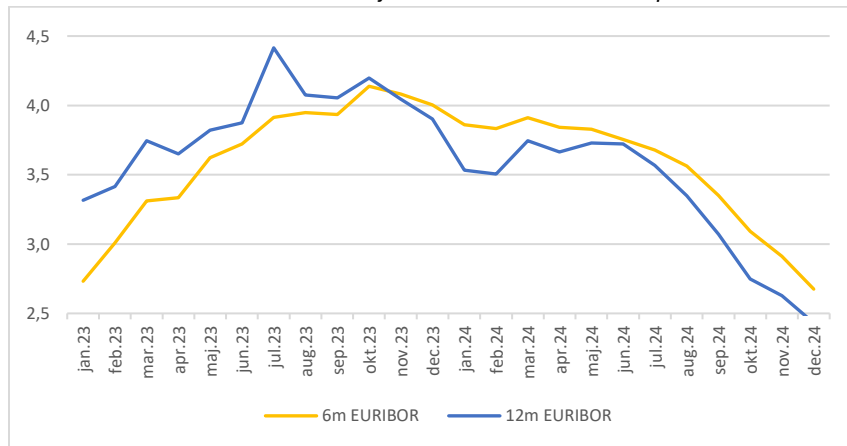

Izvor: <https://tradingeconomics.com>

Cijene odabranih industrijskih roba na tržištu tokom četvrtog kvartala 2024. godine u prosjeku bilježe pad. Cijena bakra na kraju decembra iznosila je 3,98 američkih dolara po funti (1 funta = 0,453592 kg), što je u odnosu na kraj prethodnog kvartala niža za 12,2%. Cijena čelične armature na kraju decembra je niža za 3,1%, dok je cijena aluminija niža za 3,2% u odnosu na kraj prethodnog kvartala.

Ključne kamatne stope Evropske centralne banke na kraju četvrtog kvartala 2024. godine su dodatno smanjene u odnosu na zadnju izmjenu od 18.09.2024. godine i to za 0,50 indeksnih poena. To se odrazilo na značajnije smanjenje EURIBOR kamatnih stopa. Na kraju četvrtog kvartala, 12-mjesečni EURIBOR iznosio je 2,431%, što je za 0,641 p.p. niže u odnosu na kraj prethodnog kvartala, dok je 6-mjesečni EURIBOR iznosio 2,675%, što je za 0,676 p.p. niže u odnosu na kraj prethodnog kvartala.

Grafikon 6: Kretanje EURIBOR kamatnih stopa

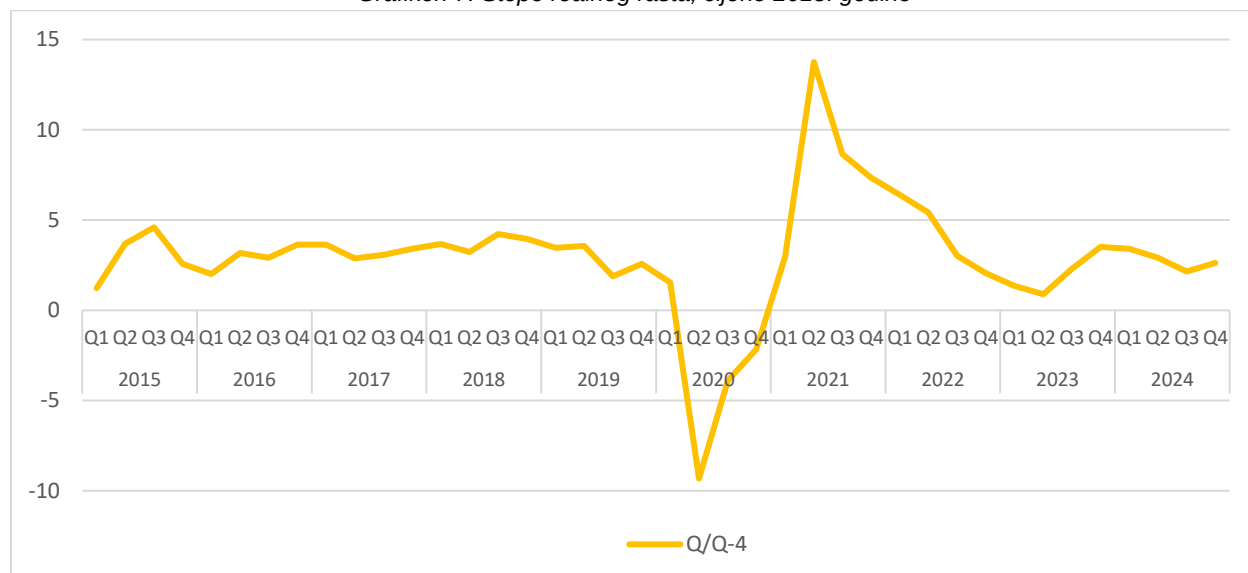
Izvor: <https://www.euribor-rates.eu/>

2. REALNI SEKTOR

2.1. Bruto domaći proizvod

U četvrtom kvartalu 2024. godine nastavljen je umjeren rast ekonomske aktivnosti u FBiH.

Grafikon 7: Stope realnog rasta, cijene 2015. godine

Izvor: Federalni zavod za statistiku

U četvrtom kvartalu 2024. godine, nominalni bruto domaći proizvod iznosio je 8.764,9 mil. KM, dok je realni bruto domaći proizvod, u cijenama prethodne godine, iznosio 8.229,6 mil. KM. Bruto domaći proizvod, lančano povezane vrijednosti u cijenama iz 2021. godine, iznosio je 6.901,4 mil. KM (prva procjena).

Realni rast BDP-a u četvrtom kvartalu u 2024. godine u odnosu na isti kvartal prethodne godine iznosio je 2,6% (Tabela 1). Posmatrano po područjima KD BiH 2010, u djelatnostima: Stručne, naučne i tehničke djelatnosti i Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (M i N zbirno), F – Građevinarstvo i J - Informacije i komunikacije zabilježen je značajniji realni rast bruto dodane vrijednosti od 6,4%, 6,3% i 6,1%, respektivno.

Realni pad bruto dodane vrijednosti od 0,8% zabilježen je u djelatnostima Vađenje ruda i kamena, Prerađivačka industrija, Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, Snabdijevanje vodom (B,C,D,E zbirno), u najvećoj mjeri uzrokovan padom BDV-a u Prerađivačkoj industriji (C) od 2,1%.

Tabela 1. Kvartalni bruto domaći proizvod, stope realnog rasta

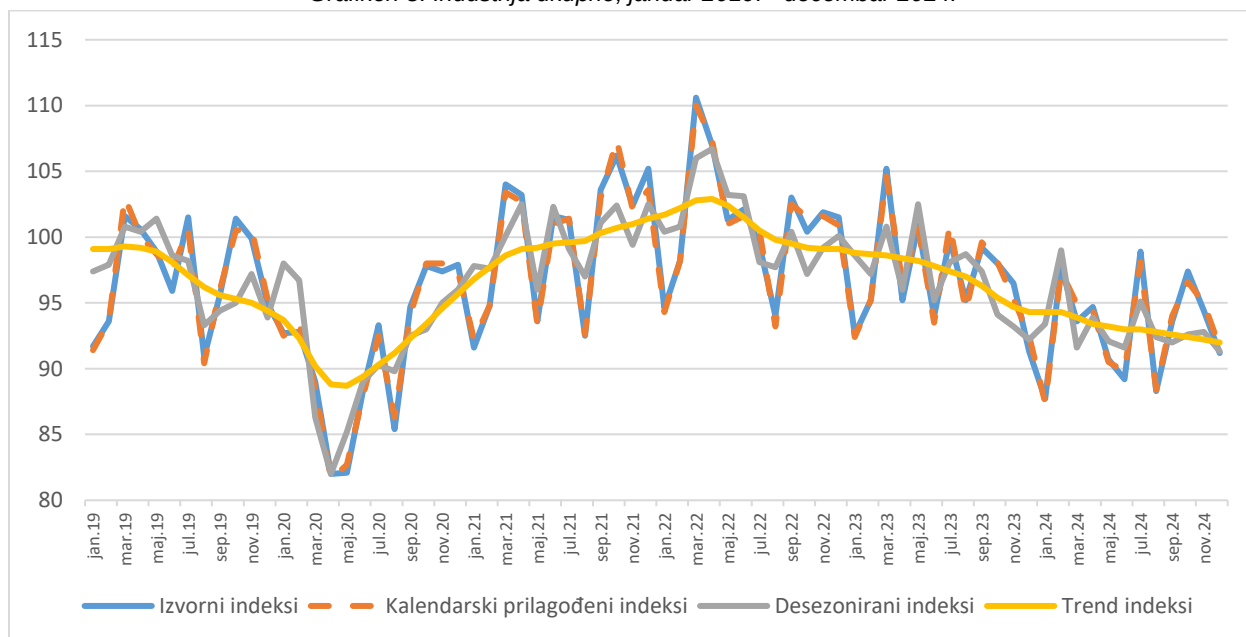
	2021				2022				2023 ¹⁾				2024 ¹⁾			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Nedesezonirani podaci, Q/Q-4	3,0	13,8	8,7	7,3	6,4	5,4	3,0	2,1	1,4	0,9	2,3	3,5	3,4	2,9	2,2	2,6
Desezonirani podaci, Q/Q-1	3,5	1,2	1,5	1,4	1,5	0,7	-0,3	0,1	0,7	0,6	1,1	0,8	0,7	0,4	0,5	1,0
Finalni trend, Q/Q-1	1,0	0,7	0,6	0,9	0,9	0,4	-0,1	0,0	0,4	0,7	0,8	0,8	0,6	0,5	0,6	0,7

Izvor: Federalni zavod za statistiku

2.2. Industrijska proizvodnja

Pogoršani ekonomski i industrijski izgledi u EU, dodatno otežani globalnim geopolitičkim nestabilnostima, uticali su na smanjenje tražnje na tržištima naših glavnih trgovinskih partnera, što se ogleda u nastavku pada obima industrijske proizvodnje² u četvrtom kvartalu 2024. godine. Ukupna desezonirana industrijska proizvodnja u FBiH u decembru 2024. godine manja je za 1,6% u odnosu na novembar 2024. godine. Kalendarski prilagođena industrijska proizvodnja u FBiH u decembru 2024. godine manja je za 1,0% u odnosu na decembar 2023. godine (Grafikon 8).

Grafikon 8: Industrija ukupno, januar 2019. - decembar 2024.

Izvor: Federalni zavod za statistiku

U četvrtom kvartalu 2024. godine, u odnosu na prethodni kvartal, ukupna sezonski prilagođena industrijska proizvodnja manja je za 1,0% (Tabela 2). Zabilježeni pad obima industrijske

¹ Procjene

² Fizički obim industrijske proizvodnje izražava se indeksom, usklađen je s međunarodnim propisima i izračunava se s pomoću Laspeyresove formule

proizvodnje rezultat je pada obima proizvodnje u djelatnostima Rudarstva (-3,9%), Prerađivačke industrije (-0,3%), dok je pad u djelatnostima Proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom i plinom (-4,1%).

Tabela 2. Industrijska proizvodnja, kvartalne stope promjena, Q/Q-1 (sezonski prilagođene)

	2021				2022				2023				2024			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Industrija ukupno	4,0	1,8	-1,2	2,4	1,0	1,9	-5,4	0,1	0,0	-1,0	0,2	-5,0	1,6	-2,3	0,7	-1,0
Vađenje ruda i kamena	-1,5	2,6	-7,4	-5,0	2,7	4,1	-5,9	-6,7	-3,5	0,8	-0,3	-3,2	-0,4	-8,3	9,8	-3,9
Prerađivačka industrija	2,5	5,5	-0,4	1,9	3,2	1,2	-4,6	1,9	-1,0	-3,0	1,9	-5,4	1,8	-3,1	-0,8	-0,3
Proiz. i opskrba el. energijom i plin	12,4	-13,5	-0,6	10,1	-10,0	1,4	-9,1	-3,0	6,3	8,5	-8,7	-3,2	2,9	3,0	5,1	-4,1

Izvor: Federalni zavod za statistiku

U četvrtom kvartalu 2024. godine, ukupna kalendarski prilagođena industrijska proizvodnja manja je za 0,9% u odnosu na četvrti kvartal 2023. godine (Tabela 3). Zabilježeni pad obima industrijske proizvodnje rezultat je pada obima proizvodnje u djelatnostima: Rudarstvo (-3,9%), Prerađivačka industrija (-2,4%), dok je rast zabilježen u Proizvodnji i snabdijevanju električnom energijom i plinom (7,3%).

Tabela 3. Industrijska proizvodnja, kvartalne stope promjena, Q/Q-4 (kalendarski prilagođene)

	2021				2022				2023				2024			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Industrija ukupno	5,8	17,8	8,8	6,7	4,2	4,3	-0,3	-2,9	-3,4	-6,2	-0,4	-6,0	-4,3	-5,5	-4,9	-0,9
Vađenje ruda i kamena	-12,2	-6,0	-4,9	-11,5	-7,6	-5,9	-4,0	-6,6	-11,6	-14,8	-9,2	-6,3	-3,4	-12,1	-2,7	-3,9
Prerađivačka industrija	6,8	22,6	11,8	9,2	11,4	6,0	1,5	1,2	-2,5	-6,7	-0,2	-7,4	-4,9	-5,0	-7,3	-2,4
Proiz. i opskrba el. energ. i plin	11,0	13,3	4,1	5,7	-14,8	0,4	-8,6	-19,6	-5,3	1,7	2,2	1,7	-1,0	-6,3	8,1	7,3

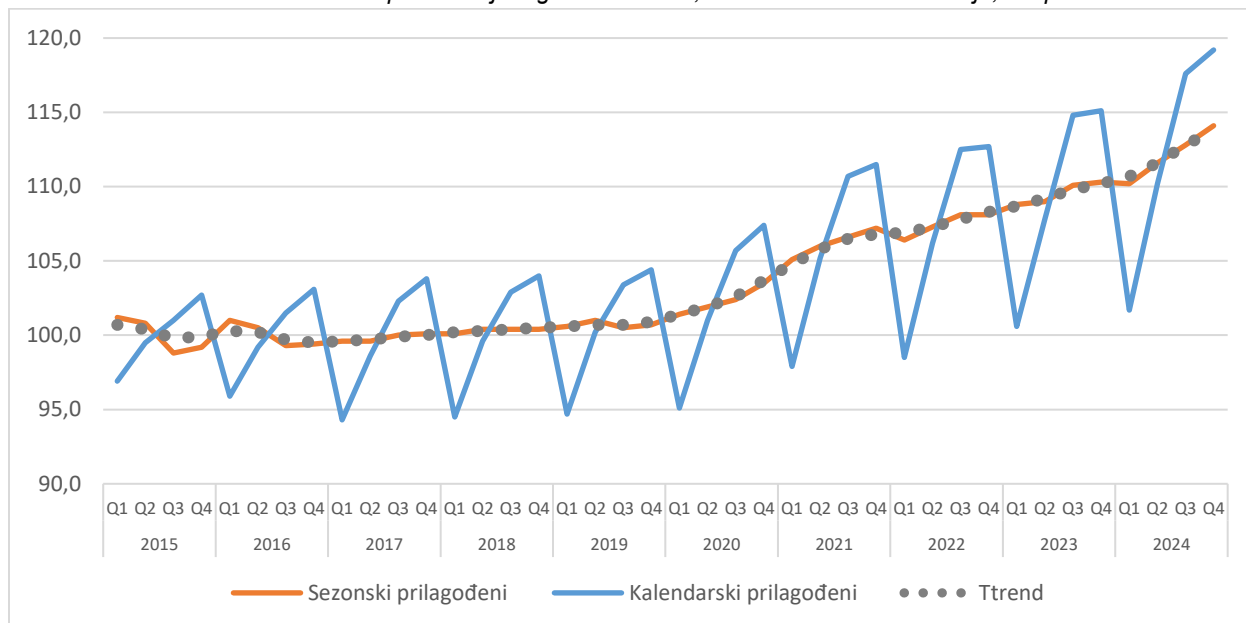
Izvor: Federalni zavod za statistiku

2.3. Građevinarstvo

Od kraja 2017. godine, indeksi proizvodnje u građevinarstvu imaju stabilan blagi rast.³ Povoljni pokazatelji za četvrti kvartal tekuće godine su nastavak trenda rasta indeksa u građevinarstvu prethodnih kvartala.

³ Indeks za građevinarstvo ukupno je kompozitni indeks koji se izvodi iz indeksa visokogradnje i niskogradnje (Struktura: Objekti visokogradnje 35,9 i Objekti niskogradnje 64,1) u ukupnoj građevinskoj aktivnosti. Indeksi proizvodnje u građevinarstvu usklađeni su sa EU propisima i preporukama o publikovanju indeksa proizvodnje u građevinarstvu. U skladu s tim, proizvodnja u građevinarstvu se prikazuje kvartalnom stopom promjene izračunatom iz desezoniranih indeksa i godišnjom stopom promjene izračunatom iz kalendarski prilagođenih indeksa. Izračunate serije indeksa proizvodnje u građevinarstvu uporedive su s onim koje objavljuje EUROSTAT.

Grafikon 9: Indeksi proizvodnje u građevinarstvu, kvartalne vremenske serije, ukupno

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Ukupna desezonirana proizvodnja u građevinarstvu u četvrtom kvartalu 2024. godine, u poređenju sa prethodnim kvartalom, zabilježila je rast od 1,2%. Posmatrano prema vrsti građevinskih objekata, u istom periodu na objektima visokogradnje zabilježen je rast od 1,1%, a na objektima niskogradnje rast od 1,3% (Tabela 4).

Tabela 4. Proizvodnja u građevinarstvu, kvartalne stope promjena, Q/Q-1 (sezonski prilagođene)

	2021				2022				2023				2024			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Ukupno	1,5	0,9	0,6	0,6	-0,7	0,8	0,7	0,0	0,6	0,2	1,0	0,2	-0,1	1,3	1,1	1,2
Visokogradnja	0,7	0,8	0,1	0,1	-0,3	0,4	0,2	0,4	0,1	-0,1	0,2	0,1	0,3	1,3	0,7	1,1
Niskogradnja	2,2	0,9	1,1	1,0	-1,2	1,4	1,1	-0,3	1,1	0,5	1,7	0,3	-0,4	1,3	1,3	1,3

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Ukupna kalendarski prilagođena proizvodnja u građevinarstvu u četvrtom kvartalu 2024. godine veća je za 3,6%, u poređenju sa istim kvartalom 2023. godine. Posmatrano prema vrsti građevinskih objekata, u istom periodu na objektima visokogradnje zabilježen je rast od 3,5%, a na objektima niskogradnje rast od 3,6% (Tabela 5).

Tabela 5. Proizvodnja u građevinarstvu, kvartalne stope promjena, Q/Q-4 (kalendarski prilagođene)

	2021				2022				2023				2024			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Ukupno	2,9	4,2	4,7	3,8	0,6	1,0	1,6	1,1	2,1	1,5	2,0	2,1	1,1	2,2	2,4	3,6
Visokogradnja	1,6	3,4	2,3	1,7	0,3	0,2	0,2	0,9	1,3	0,8	0,4	0,1	0,5	1,8	2,2	3,5
Niskogradnja	4,4	4,8	7,0	5,7	1,0	1,7	2,9	1,3	2,9	2,1	3,4	3,9	1,8	2,7	2,6	3,6

Izvor: Federalni zavod za statistiku

2.4. Trgovina

Sezonski prilagođeni ukupan promet trgovaca na malo⁴ (oblast 47 KD BiH 2010), realno je rastao za 0,8% u četvrtom kvartalu 2024. godine, u odnosu na prethodni kvartal (Tabela 6).

Tabela 6. Trgovina na malo, kvartalne stope promjena, Q/Q-1 (sezonski prilagođene)

	2021				2022				2023				2024			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Promet trgovaca na malo, nominalno	1,0	3,9	6,7	0,1	8,7	4,2	1,1	2,8	1,4	2,6	3,2	1,7	1,5	2,0	-0,2	1,2
Promet trgovaca na malo, realno	0,3	4,1	5,1	-1,9	3,9	-1,7	-0,6	1,5	1,6	1,9	2,5	2,2	1,1	1,5	0,5	0,8

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Kalendarski prilagođeni ukupan promet trgovaca na malo realno je rastao za 4,3% u četvrtom kvartalu 2024. godine, u odnosu isti kvartal 2023. godine (Tabela 7).

Tabela 7. Trgovina na malo, kvartalne stope promjena, Q/Q-4 (kalendarski prilagođene)

	2021				2022				2023				2024			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Promet trgovaca na malo, nominalno	-5,5	19,8	19,1	11,5	20,9	21,3	14,5	17,5	10,0	8,1	9,9	9,1	9,4	8,8	5,0	4,6
Promet trgovaca na malo, realno	-2,6	19,6	17,0	6,9	11,1	5,9	-0,7	3,2	0,7	4,8	7,1	8,5	7,8	7,8	5,5	4,3

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Ukupan izvorni neprilagođeni promet od trgovine na malo u decembru 2024. godine rastao je za 2,0% u odnosu na decembar 2023. godine. Najveći uticaj na rast nominalnog neprilagođenog prometa u decembru 2024. godine u odnosu na decembar 2023. godine imale su: Ostala trgovina na malo izvan prodavnica u iznosu od 21,8% i uticajem od 0,8%, Apoteke, medicinski i ortopedski proizvodi, kozmetički i toaletni proizvodi u iznosu od 11,1% i uticajem od 1,1%; Specijalizirane prodavnice živežnim namirnicama u iznosu od 8,9% i uticajem od 0,3%.

⁴ Indeks prometa trgovine na malo, Obuhvata aktivnosti preprodaje robe krajnjim potrošačima za ličnu potrošnju ili upotrebu u domaćinstvima, predstavlja jedan od najznačajnijih ekonomskih pokazatelja čija je svrha pravovremeno pružati informacije domaćim institucijama, donosiocima odluka u našoj zemlji, poslovnim subjektima, istraživačkim ustanovama i široj javnosti, kao i međunarodnim organizacijama. Indeks prikazuje promjene nivoa ostvarenog prometa (nominalne i realne vrijednosti). Primjenjuje se i za procjenu rezultata maloprodajnog sektora, potrošnje stanovništva kao i pri izračunu nacionalnih računa. Nominalni indeksi prikazuju kretanje prometa u tekućim cijenama, a realni indeksi prikazuju kretanje prometa u stalnim cijenama. Realni indeksi dobiveni su deflacioniranjem nominalnih vrijednosti prometa prilagođenim indeksom potrošačkih cijena (CPI-Consumer price Index).

2.5. Ostale uslužne djelatnosti

U četvrtom kvartalu 2024. godine, ukupni sezonski prilagođeni promet ostalih uslužnih djelatnosti⁵ rastao je za 4,8%, u odnosu na prethodni kvartal (Tabela 8). Za isti period, sezonski prilagođeni promet u području I – Hotelijerstvo i ugostiteljstvo bilježi rast od 4,4%. Najveći rast desezoniranog prometa od 7,7% zabilježen je u području N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti.

Kalendarski prilagođeni ukupan promet ostalih uslužnih djelatnosti u četvrtom kvartalu 2024. godine bilježi rast od 16,6% u odnosu na isti kvartal 2023. godine (Tabela 8).

Najveći rast kalendarski prilagođenog prometa zabilježen je u području I - Hotelijerstvo i ugostiteljstvo od 20,9% u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

U ukupnom prometu ostalih uslužnih djelatnosti, najveće učešće ostvareno je u području J – Informacije i komunikacije (46,9%) i području M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti (26,4%). Učešće svih ostalih djelatnosti je 26,7%.

Tabela 8. Ostale uslužne djelatnosti, kvartalne stope promjena

	2021				2022				2023				2024			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Sezonski prilagođeni indeksi, Q/Q-1	3,9	4,5	10,3	-0,9	9,0	4,9	7,1	0,2	4,6	-0,3	4,1	-0,4	9,3	1,9	2,0	4,8
Kalendarski prilagođeni indeksi, Q/Q-4	-2,0	22,3	23,5	17,9	23,3	25,0	22,0	22,6	16,9	12,1	8,9	7,5	12,7	16,6	13,7	16,6

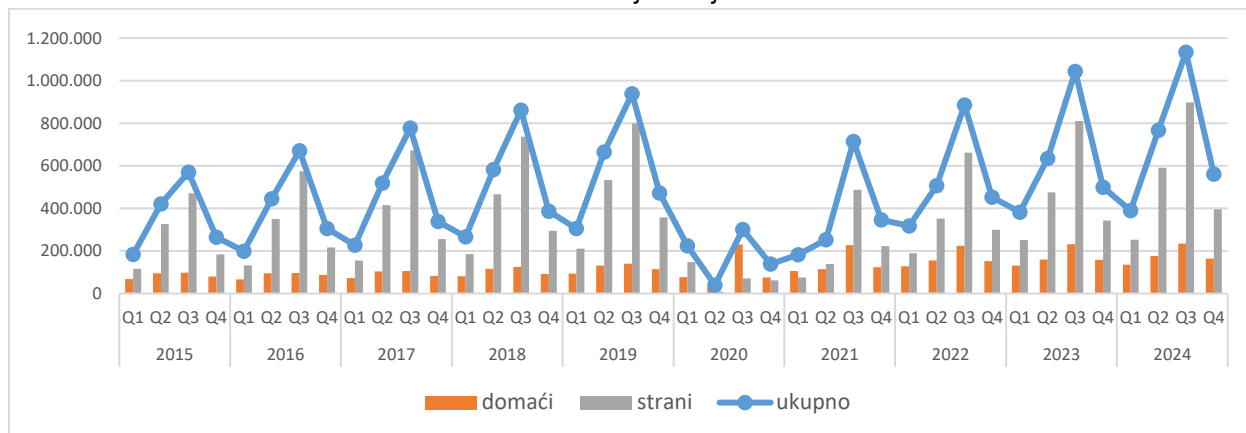
Izvor: Federalni zavod za statistiku

2.6. Turizam

Ukupan broj noćenja turista u četvrtom kvartalu 2024. godine iznosio je 560.623, što je za 12,1% više u odnosu na četvrti kvartal 2023. godine, a u odnosu na prethodni kvartal više za 50,5%. Učešće domaćih turista u noćenjima iznosilo je 29,3%, a stranih turista 70,7%.

⁵ Jedinice posmatranja ostalih uslužnih djelatnosti su poslovni subjekti sa glavnom (pretežnom) djelatnošću u oblasti H53 - Poštanske i kurirske djelatnosti i područjima I – Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo); J – Informacije i komunikacije; M – Stručne, naučne i tehničke djelatnosti (isključujući granu 70.1 i oblasti 72 i 75) i N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti. Prati se promet u redovnoj kvartalnoj periodici. Promet obuhvata vrijednost svih prodatih usluga i roba na tržištu, bez obzira na to jesu li naplaćene i nezavisno od toga od koje djelatnosti je ostvaren. Iz prometa se isključuje porez na dodanu vrijednost (PDV), prodaja osnovnih sredstava, te drugi vanredni i finansijski prihodi. Metodološka osnova: <https://fzs.ba/wp-content/uploads/2017/11/Metodolosko-uputstvo-Kvartalni-indikatori-za-ostale-usluzne-djelatnosti.pdf>

Grafikon 10: Broj noćenja turista

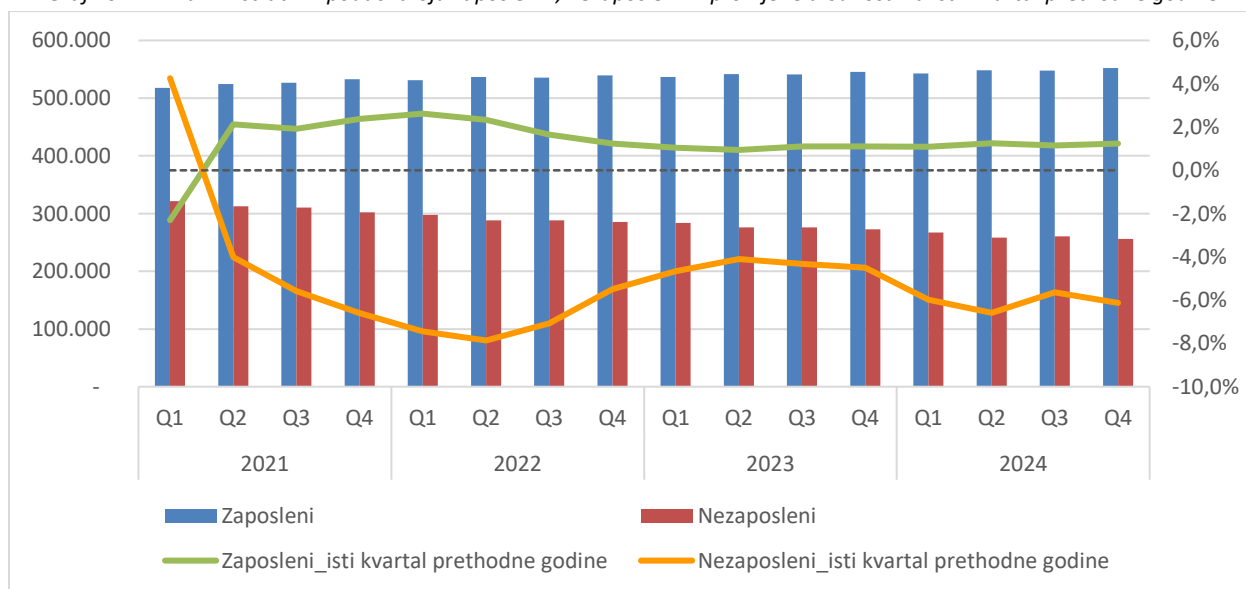
Izvor: Federalni zavod za statistiku

2.7. Zaposlenost

Pozitivna kretanja na tržištu rada u FBiH, zabilježena tokom perioda od 2021. do 2024. godine, nastavljena su i tokom posljednjeg kvartala 2024. godine. U periodu od četvrtog kvartala 2021. do četvrtog kvartala 2024. godine, administrativni podaci ukazuju na rast broja zaposlenih lica za 3,6%, dok je broj nezaposlenih smanjen za 15,3%.

Prema administrativnim podacima Federalnog zavoda za statistiku, prosječan broj zaposlenih u četvrtom kvartalu 2024. godine iznosio je 552.096 lica. U odnosu na prethodni kvartal, broj zaposlenih se povećao za 4.559 lica ili za 0,8%. U poređenju sa istim kvartalom prethodne godine, broj zaposlenih je veći za 6.729 lica, odnosno za 1,2%.

Grafikon 11: Administrativni podaci broja zaposlenih, nezaposlenih i promjene u odnosu na isti kvartal prethodne godine

Izvor: Federalni zavod za statistiku

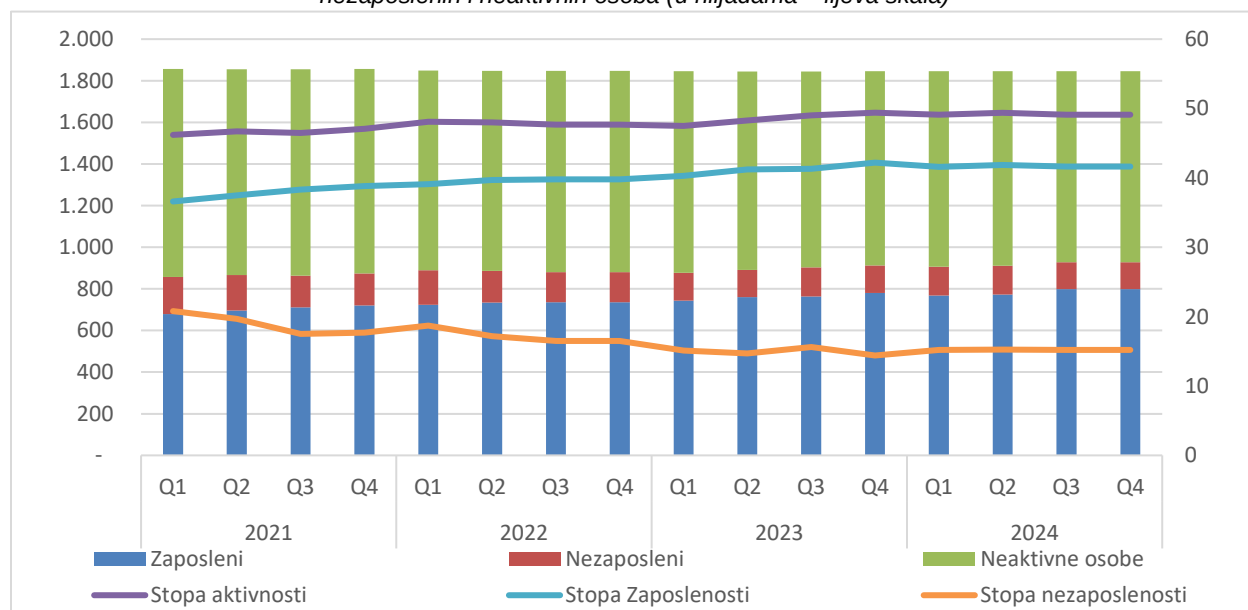
Prosječan broj nezaposlenih⁶ u četvrtom kvartalu 2024. godine iznosio je 255.826 lica, što predstavlja pad za 4.510 lica ili 1,7% u odnosu na prethodni kvartal. U poređenju sa četvrtim kvartalom prethodne godine, broj nezaposlenih je manji za 16.685 lica, što predstavlja smanjenje od 6,1%.

Prema anketnim podacima Federalnog zavoda za statistiku, stopa aktivnosti u četvrtom kvartalu 2024. godine iznosila je 49,1%, ostajući nepromijenjena u poređenju s prethodnim kvartalom. U poređenju s istim kvartalom prethodne godine, stopa aktivnosti niža je za 0,3 p.p.

Stopa zaposlenosti u četvrtom kvartalu 2024. godine iznosila je 41,6%. U poređenju s prethodnim kvartalom nije bilo značajnijih promjena, ali je u odnosu na isti kvartal prethodne godine niža za 0,6 p.p.

Stopa nezaposlenosti iznosi 15,2%, što ne predstavlja promjenu u odnosu na prethodni kvartal. U poređenju sa četvrtim kvartalom prethodne godine, ova stopa je viša za 0,8 p.p.

Grafikon 12: Stopa aktivnosti, stopa zaposlenosti i stopa nezaposlenosti (desna skala); anketni broj zaposlenih, nezaposlenih i neaktivnih osoba (u hiljadama – lijeva skala)

Izvor: Federalni zavod za statistiku

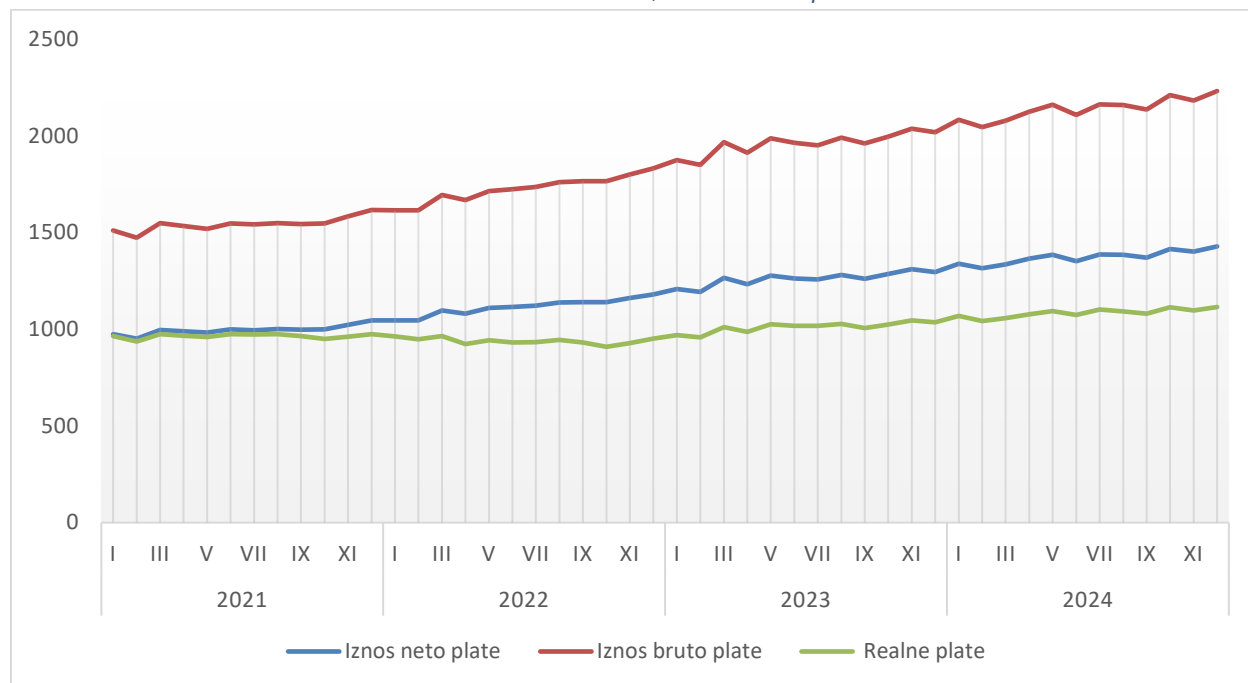
2.8. Plate

Trend rasta prosječnih plata u Federaciji BiH nastavljen je i u četvrtom kvartalu 2024. godine. Prosječna mjesečna neto plata u decembru 2024. godine iznosila je 1.428 KM, a prosječna bruto plata u istom mjesecu iznosila je 2.231 KM. U odnosu na isti period prethodne godine, prosječna neto plata veća je za 132 KM ili 10,2%.

⁶ Administrativni podaci broja zaposlenih i nezaposlenih prema evidenciji FZS i FZZZ.

Realna plata⁷ u decembru 2024. godine iznosila je 1.115 KM, što predstavlja povećanje od 78 KM, odnosno 7,6% u odnosu na decembar prethodne godine. Prosječni mjesečni rast nominalne neto i bruto plate tokom četvrtog kvartala iznosio je 0,8%, dok je realna plata rasla stopom od 0,3% mjesečno (Grafikon 13).

Grafikon 13: Iznos neto, bruto i realne plate

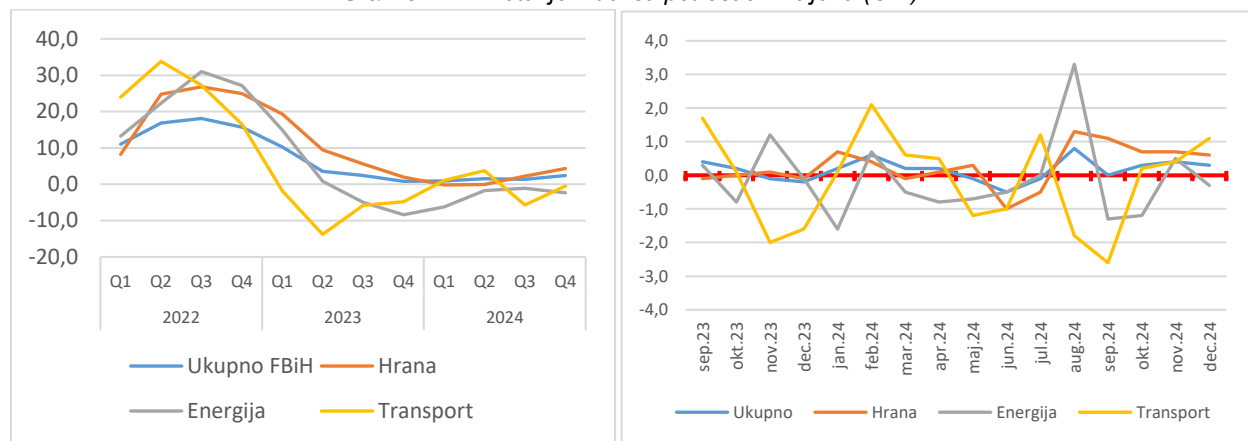
Izvor: Federalni zavod za statistiku

⁷ Neto plata prilagođena stopi inflacije, izračunata pomoću indeksa potrošačkih cijena (CPI bazna godina 2015.)

3. CIJENE

Tokom četvrtog kvartala 2024. godine u FBiH nisu zabilježene značajnije promjene potrošačkih cijena. Posmatrano u odnosu na prethodni mjesec, u oktobru cijene su u prosjeku rasle za 0,3%, u novembru za 0,4%, dok je u decembru zabilježen rast cijena za 0,3%. Posmatrano po odjeljcima koji imaju najveću relativnu važnost, u decembru je zabilježno povećanje cijena hrane za 0,6%, transporta za 1,1%, dok su cijene energije smanjene za 0,3%, u odnosu na prethodni mjesec. U odnosu na isti mjesec prethodne godine, u decembru cijene su u prosjeku porasle za 2,4%, cijene hrane su porasle za 4,3%, dok su cijene energije i transporta niže za 2,4% i 0,5%, respektivno.

Grafikon 14: Kretanje indeksa potrošačkih cijena (CPI)*

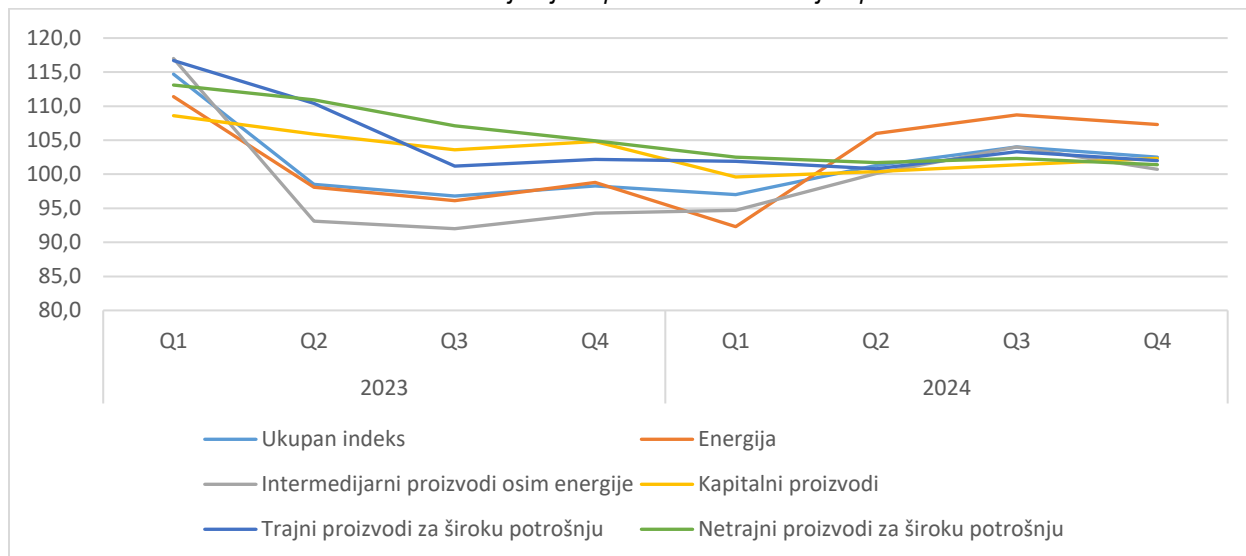

Izvor: Federalni zavod za statistiku

*Lijevo – promjene u odnosu na isti kvartal prethodne godine (posljednji mjesec u kvartalu, bazna godina 2015)
Desno – promjene u odnosu na prethodni mjesec (bazna godina 2015)

Cijene proizvođača industrijskih proizvoda u decembru 2024. godine su u prosjeku zabilježile rast od 2,5% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Rast cijena zabilježen je kod svih industrijskih grupacija, pa su cijene energije porasle za 7,3%, intermedijarnih proizvoda za 0,7%, kapitalnih proizvoda za 2,3%, trajnih i netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 2,0% i 1,4%, respektivno.

Grafikon 15: Kretanje cijena proizvođača industrijskih proizvoda

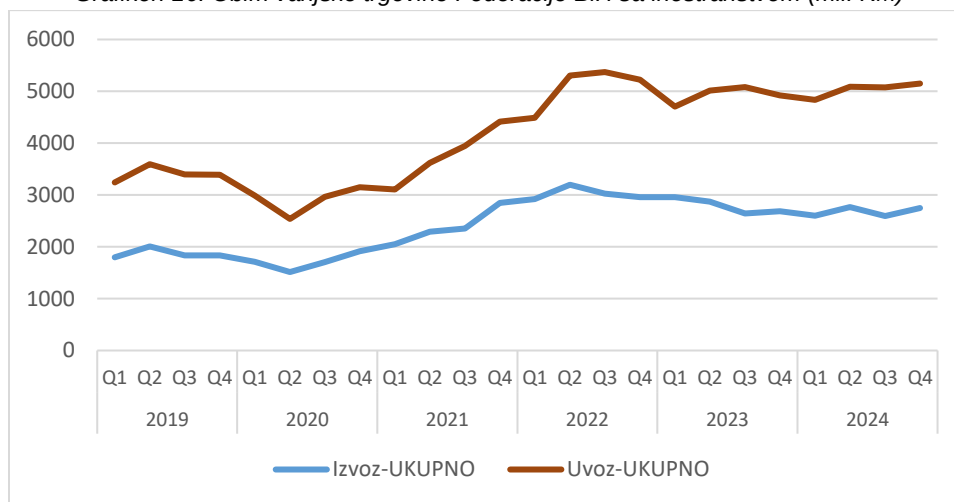

Izvor: Federalni zavod za statistiku

4. TRGOVINSKA RAZMJENA FBIH SA INOZEMSTVOM

Federacija BiH je u četvrtom kvartalu 2024. godine zabilježila rast vrijednosti vanjske trgovine u odnosu na prethodni kvartal. Ukupan izvoz iznosio je 2,8 mlrd. KM, što je više za 155,7 mil. KM ili za 6,0%, dok je ukupan uvoz iznosio 5,2 mlrd. KM, što je više za 69,5 mil. KM ili 1,4%. Vanjskotrgovinski deficit u četvrtom kvartalu smanjen je za 86,2 mil. KM ili za 3,5% u odnosu na prethodni kvartal.

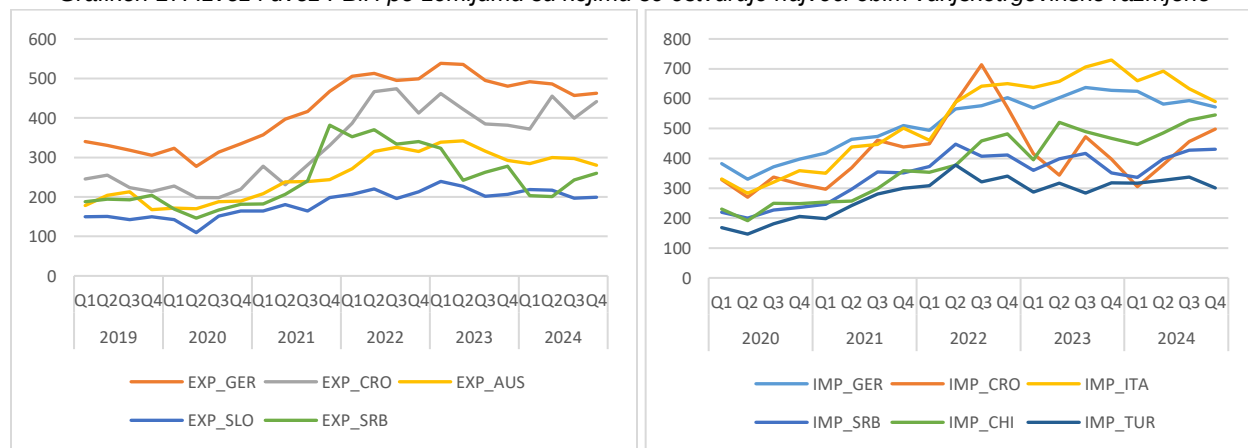
Grafikon 16: Obim vanjske trgovine Federacije BiH sa inoizanstvom (mil. KM)

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Posmatrano po zemljama sa kojima FBiH ostvaruje najveći udio robne razmjene, u četvrtom kvartalu 2024. godine najviše je izvezeno u Njemačku (462,2 mil. KM), što je za 5,2 mil. KM ili 1,1%, te u Hrvatsku (441,3 mil. KM), za 42,0 mil. KM ili 10,5% više, u odnosu na prethodni kvartal. Smanjenje izvoza u četvrtom kvartalu 2024. godine zabilježeno je prema Italiji (4,8 mil. KM ili 2,8%) i Austriji (17,1 mil. KM ili 5,7%), u odnosu na prethodni kvartal.

Grafikon 17: Izvoz i uvoz FBiH po zemljama sa kojima se ostvaruje najveći obim vanjskotrgovinske razmjene

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Najveći uvoz FBiH u četvrtom kvartalu 2024. godine ostvaren je iz Italije u vrijednosti od 590,7 mil. KM, što je u odnosu na prethodni kvartal manje za 42,3 mil. KM ili 6,7%, potom iz Njemačke

u vrijednosti od 571,8 mil. KM, što je u odnosu na prethodni kvartal manje je za 22,2 mil. KM ili 3,7%.

U odnosu na četvrti kvartal prethodne godine, ukupan izvoz veći je za 63,7 mil. KM ili za 2,4%, dok je uvoz veći za 224,0 mil. KM ili 4,6%. Posmatrano po zemljama, u odnosu na isti kvartal prethodne godine smanjenje izvoza zabilježeno je prema Njemačkoj za 17,9 mil. KM ili 3,7%, Austriji za 12,5 mil. KM ili 4,3%, Sloveniji za 7,6 mil. KM ili 3,7%, Srbiji za 17,8 mil. KM ili 6,4% i Italiji za 21,4 mil. KM ili 11,1%. Povećanje izvoza zabilježeno je prema Hrvatskoj za 59,9 mil. KM ili za 15,7%.

Smanjenje uvoza u odnosu na četvrti kvartal prethodne godine ostvareno je iz Italije i Njemačke za 19,0% i 9,0%, respektivno, dok je povećanje uvoza ostvareno iz Hrvatske (za 25,2%), Austrije (10,1%), Srbije (22,5%) i Kine (16,8%).

5. FISKALNA POLITIKA

Javni prihodi

Javnim prihodima smatraju se porezni prihodi, doprinosi, neporezni prihodi i ostali prihodi.⁸ Prikupljenim javnim prihodima vrši se finansiranje javne potrošnje Federacije BiH, kantona, jedinica lokalne samouprave, vanbudžetskih fondova, nadležnih tijela za ceste i ostalih korisnika javnih prihoda u Federaciji BiH.

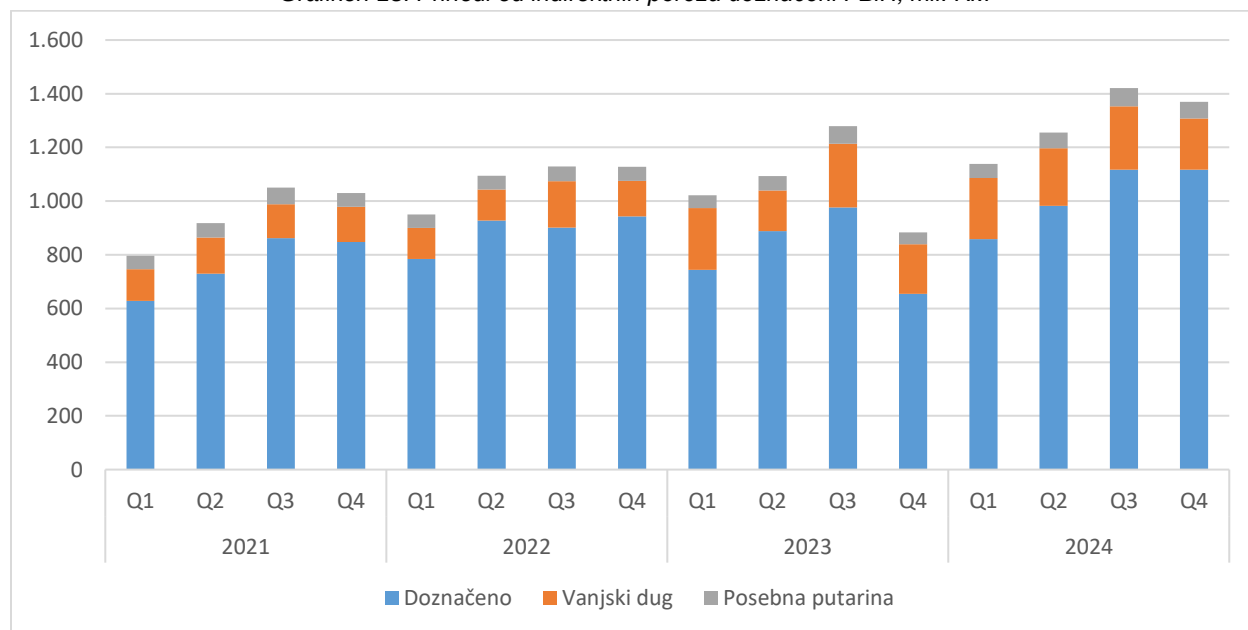
Ukupni javni prihodi u četvrtom kvartalu 2024. godine u FBiH iznose 3.417,1 mil. KM, što predstavlja rast za 33,2 mil. KM ili 1% u odnosu na prethodni kvartal, a rast za 643,1 mil. KM ili 23,2% u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

5.1. Prihodi od indirektnih poreza

Ukupno raspoređeni prihodi od indirektnih poreza FBiH u četvrtom kvartalu 2024. godine iznose 1.369 mil. KM, što je niže za 51 mil. KM ili 4,0% u odnosu na prethodni kvartal, a više za 485 mil. KM ili 54,9% u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

Od ukupnih prihoda za FBiH, doznačena sredstva iznose 1.117 mil. KM, što je na istom nivou kao i u prethodnom kvartalu, a više za 462 mil. KM ili 71% u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Sredstva namijenjena za otplatu vanjskog duga te sredstva po osnovu posebne cestarine za izgradnju autocesta i drugih cesta bilježe pad, i iznose 191 mil. KM i 61,4 mil. KM, respektivno.

Grafikon 18: Prihodi od indirektnih poreza doznačeni FBiH, mil. KM

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje BiH

⁸ Ostali prihodi utvrđeni zakonima i drugim propisima Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, kantona i jedinica lokalne samouprave

5.2. Prihodi od direktnih poreza

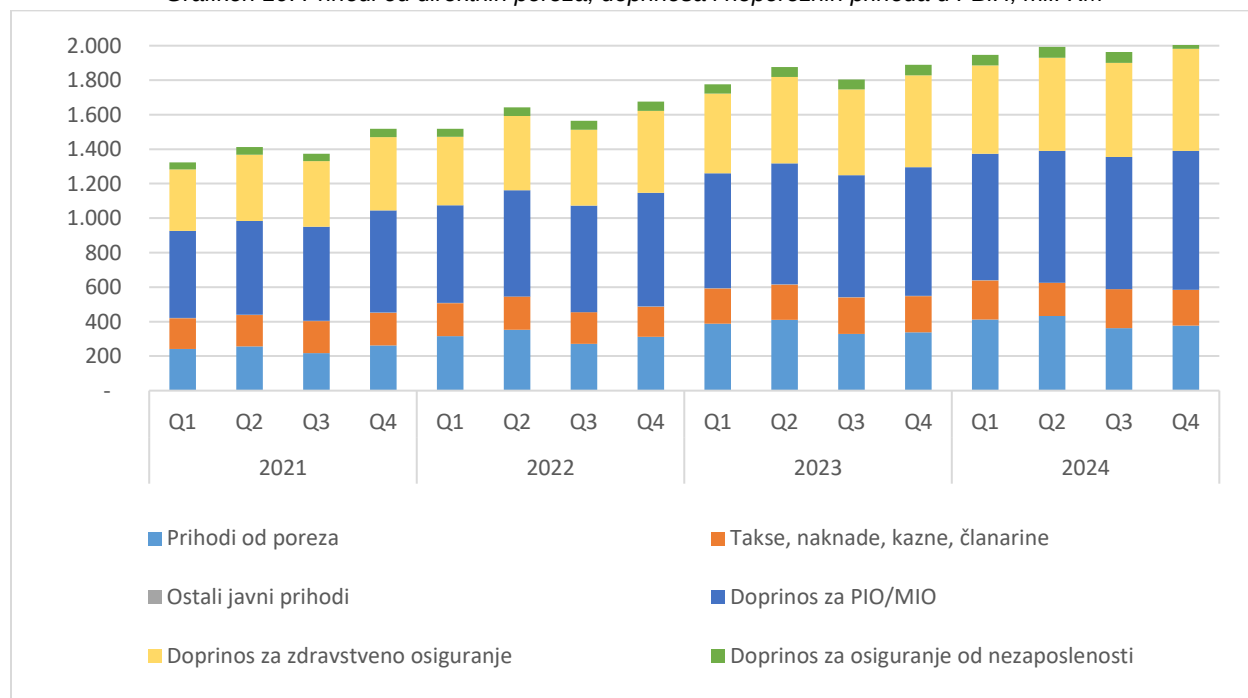
Prema podacima Porezne uprave FBiH, u četvrtom kvartalu 2024. godine naplaćeni su javni prihodi u ukupnom iznosu od 2.044,8 mil. KM, što je više za 79,8 mil. KM ili 4,1% u odnosu na prethodni kvartal. U periodu januar-decembar 2024. godine uplaćeno je 7.949,6 mil. KM javnih prihoda, što je više za 603,9 mil. KM ili 8,2% u odnosu na januar-decembar 2023. godine.

Od ukupno naplaćenih prihoda Porezne uprave FBiH, najveći udio imaju prihodi od doprinosa⁹ (71,4%). Ukupni doprinosi u četvrtom kvartalu 2024. godine iznose 1.462 mil. KM, što predstavlja rast za 88,3 mil. KM ili 6% u odnosu na prethodni kvartal. U periodu januar-decembar 2024. godine doprinosi iznose 5.508 mil. KM, što je više za 463,1 mil. KM ili 9,2% u odnosu na period januar-decembar 2023. godine.

Prihodi od direktnih poreza¹⁰ iznose 377,5 mil. KM i viši su u odnosu na prethodni kvartal za 15,9 mil. KM ili 4,4%. Prihodi od taksi, naknada, kazni i članarina iznose 206,5 mil. KM i, u odnosu na prethodni kvartal, niži su za 20 mil. KM ili 8,8%.

U strukturi prihoda od doprinosa, najveći udio imaju prihodi od doprinosa za PIO (55%), u iznosu od 804,1 mil. KM. U strukturi prihoda od direktnih poreza, najveći udio imaju prihodi od poreza na dohodak (54%), u iznosu od 202,5 mil. KM.

Grafikon 19: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeznih prihoda u FBiH, mil. KM

Izvor: Porezna uprava FBiH

⁹ Doprinosi za PIO, doprinosi za zdravstveno osiguranje, doprinosi za slučaj nezaposlenosti.

¹⁰ Porez na dohodak, na dobit, porez na promet nepokretnosti, porez na imovinu.

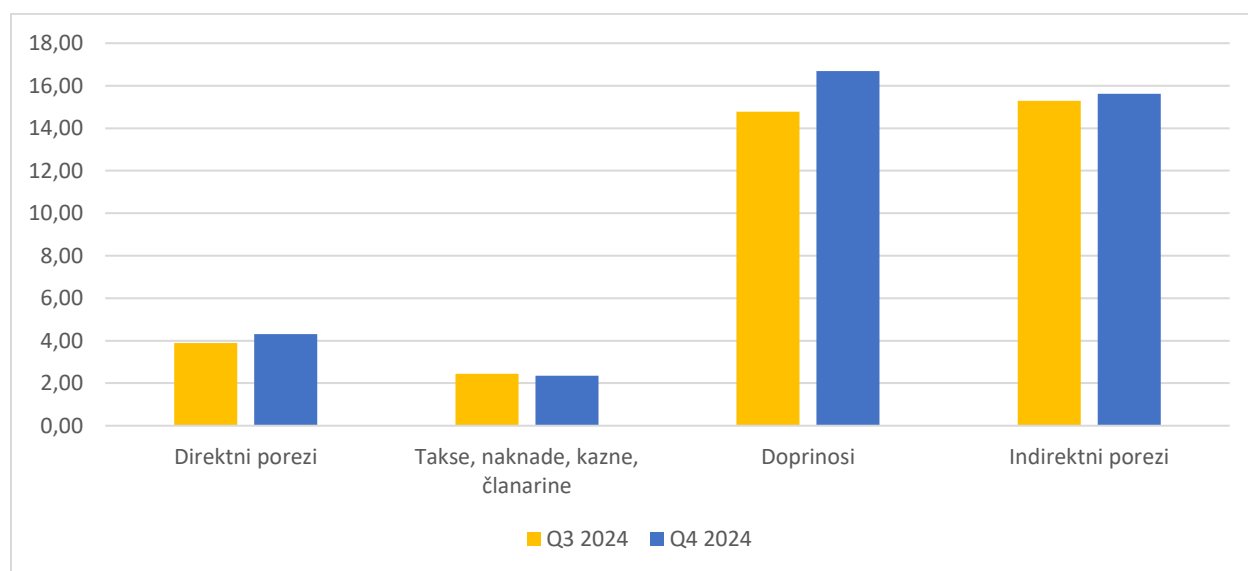
5.3. Udio javnih prihoda u BDP-u

Ukupni javni prihodi u FBiH u četvrtom kvartalu 2024. godine čine 38,95% BDP-a. U prethodnom kvartalu ovaj udio je iznosio 36,42%.

U ukupnom finansiranju javne potrošnje, prihodi od indirektnih poreza¹¹ učestvuju sa 15,62% BDP-a, dok prihodi od direktnih poreza učestvuju sa 4,31% BDP-a.

Doprinosi čine 16,68% BDP-a, a prihodi od taksi, naknada, kazni i članarina čine 2,36% BDP-a.

Grafikon 20: Udio javnih prihoda u FBiH u BDP-u, %

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje BiH, Porezna uprava FBiH, Federalni zavod za statistiku

5.4. Javni dug

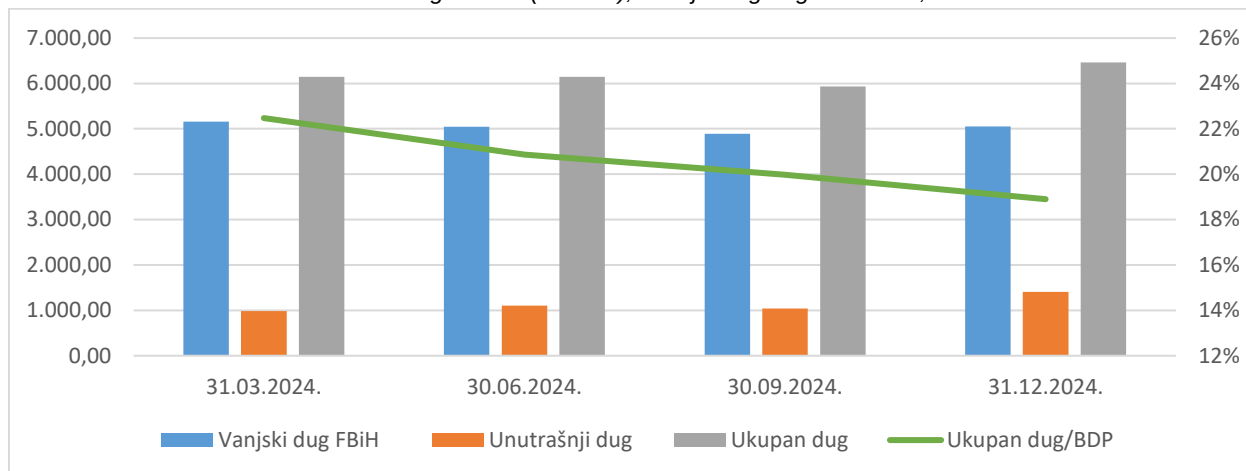
Ukupan javni dug, vanjski i unutrašnji, u Federaciji BiH sa stanjem na dan 31.12.2024. godine iznosi 6.459,96 mil. KM. Od ukupnog duga, 78,23% odnosi se na vanjski (5.053,74 mil. KM¹²), a 21,76% na unutrašnji dug (1.406,22 mil. KM). Poredeći sa stanjem ukupnog duga na dan 30.09.2024. godine, bilježi se rast za 528,3 mil. KM ili 8,9%.

Udio ukupnog javnog duga u BDP-u ima blago opadajući trend. Na dan 31.12.2024. godine iznosi 18,9%, što je niže za 1,1 p.p. u odnosu na kraj prethodnog kvartala.

¹¹ Ukupno raspoređeni prihodi FBiH.

¹² U ukupnom vanjskom dugu obuhvaćen je i dug krajnjih korisnika kredita na koje je supsidijarno preneseno vanjsko zaduženje.

Grafikon 21: Javni dug u FBiH (mil. KM), udio javnog duga u BDP-u, desna skala

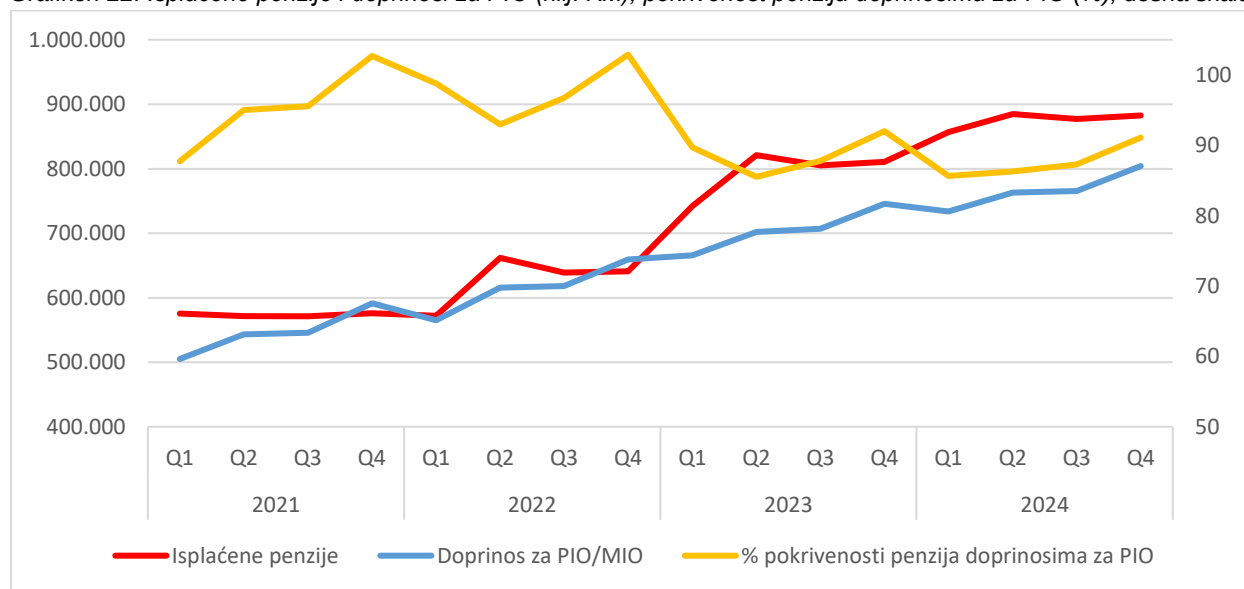
Izvor: Federalno ministarstvo finansija

5.5. Penzije i doprinosi

Ukupni iznos isplaćenih penzija¹³ bilježi blagi rast u četvrtom kvartalu 2024. godine, u odnosu na prethodni kvartal. Poredeći iznos isplaćenih penzija i naplaćenih doprinosa za PIO/MIO, primjetan je kontinuiran nedostatak u pokrivenosti isplata penzija doprinosima. U četvrtom kvartalu 2024. godine pokrivenost je iznosila 91,1%, sa deficitom u iznosu od 78,6 mil. KM, dok je u prethodnom kvartalu pokrivenost iznosila 87,3%, sa deficitom u iznosu od 111,4 mil. KM.

Broj penzionera se blago povećao u odnosu na prethodni kvartal. U narednom periodu može se očekivati daljnji rast broja penzionera i povećanje potrebnih sredstava za isplatu penzija.

Grafikon 22: Isplaćene penzije i doprinosi za PIO (hilj. KM), pokrivenost penzija doprinosima za PIO (%), desna skala

Izvor: Federalni zavod za PIO/MIO, Porezna uprava FBiH

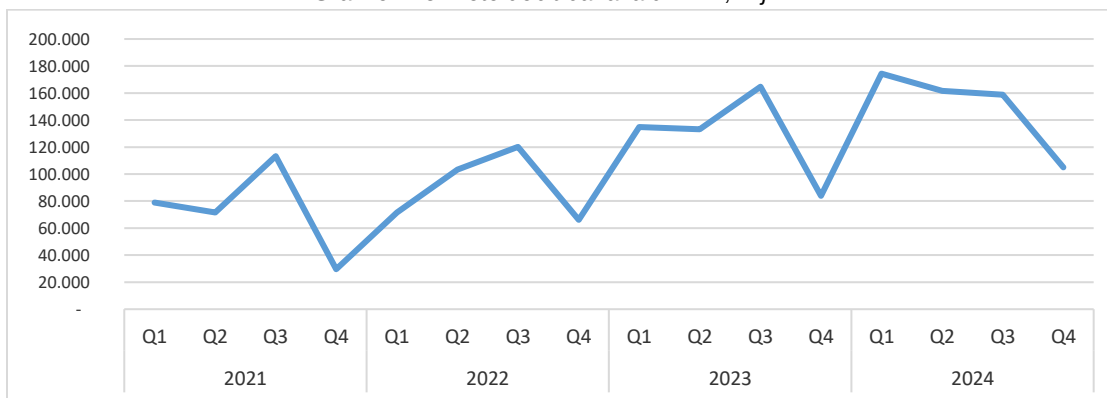
¹³ Redovne i zaostale penzije.

6. FINANSIJSKO TRŽIŠTE

6.1. Profitabilnost banaka

Profitabilnost bankarskog sektora u FBiH, kao i pojedinačnih banaka u sektoru, posmatra se u kontekstu održivosti, odnosno stabilnosti nivoa i kvaliteta zarade i jačanja kapitalne osnove putem zadržane dobiti. U četvrtom kvartalu, na nivou bankarskog sektora u FBiH, iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 104,9 mil. KM, što je za 21,1 mil. KM ili 25,5% više u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Sve banke sa sjedištem u FBiH iskazale su pozitivan finansijski rezultat.

Grafikon 23: Neto dobit banaka u FBiH, hilj. KM

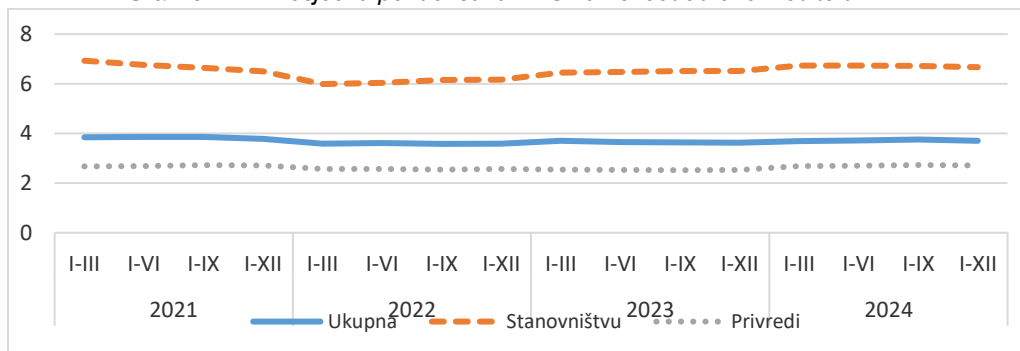

Izvor: Agencija za bankarstvo FBiH

6.2. Efektivna kamatna stopa

Ukupna prosječna ponderisana efektivna kamatna stopa (EKS) na novoodobrene kredite na dan 31.12.2024. godine u bankarskom sektoru FBiH iznosi 3,70%, što predstavlja povećanje za 0,07 p.p. u odnosu na prethodnu godinu. Posmatrano prema sektorskoj strukturi, prosječna ponderisana EKS¹⁴ na ukupne novoodobrene kredite privredi povećana je za 0,18 p.p. (sa 2,53% na 2,71%), a stanovništvu za 0,15 p.p. (sa 6,52% na 6,67%).

Grafikon 24: Prosječna ponderisana EKS na novoodobrene kredite u FBiH

Izvor: Agencija za bankarstvo FBiH

¹⁴ Prilikom analize trenda kamatnih stopa, relevantno je pratiti kretanje prosječne ponderisane EKS, obzirom da uključuje sve troškove koje korisnik plaća.

6.3. Krediti

Ukupni odobreni krediti na dan 31.12.2024. godine iznose 19,1 mlrd. KM, što predstavlja povećanje za 1,6 mlrd. KM, u odnosu na kraj 2023. godine. Krediti stanovništvu iznose 9,5 mlrd. KM, a pravnim licima 9,6 mlrd. KM, što predstavlja povećanje za 829,4 mil. KM i 795,1 mil. KM u odnosu na kraj 2023. godine, respektivno.

Posmatrajući prethodne dvije godine, bilježi se blagi rast iznosa ukupnih kredita, uz konstantan odnos kredita datih stanovništvu i pravnim licima.

Grafikon 25: Krediti stanovništvu i pravnim licima u FBiH, mlrd. KM

Izvor: Agencija za bankarstvo FBiH

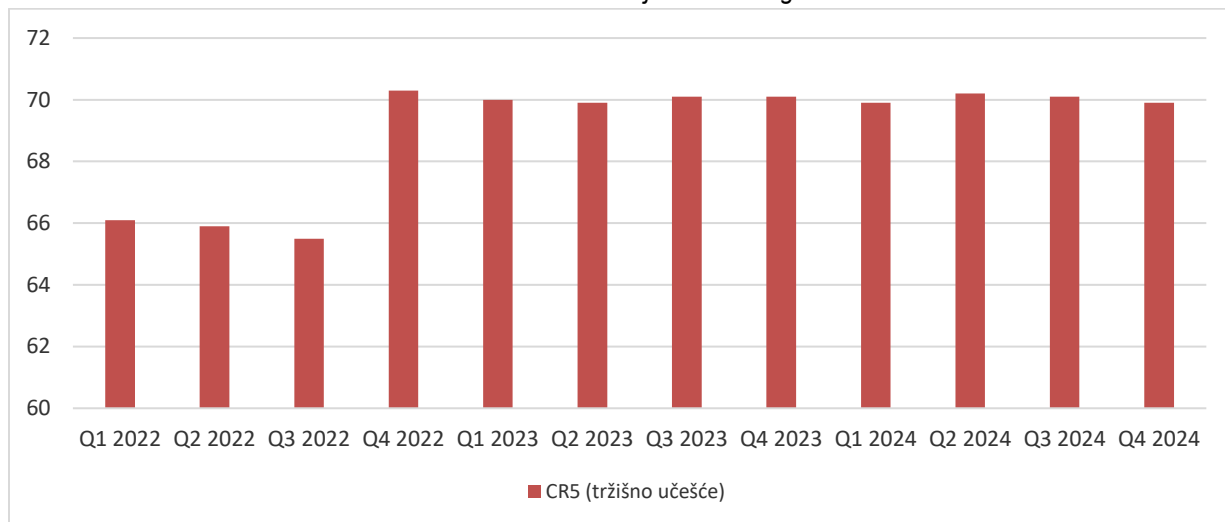
6.4. Koncentracija bankarskog tržišta

Nivo koncentracije bankarskog tržišta je pokazatelj stepena konkurentnosti u bankarskom sektoru. CR je pokazatelj koncentracije u bankarskom sektoru i predstavlja ukupno učešće najvećih banaka u sektoru.¹⁵ Koncentracijska stopa tržišnog učešća pet najvećih banaka (CR5) je blago snižena na 69,9 u odnosu na kraj 2023. godine, kada je iznosila 70,1.

Najveći skok u koncentraciji zabilježen je u četvrtom kvartalu 2022. godine, kada je i smanjen broj komercijalnih banaka sa 14 na 13.

¹⁵ Koncentracijska stopa CR se označava prema broju banaka koje se uključuju u izračun. Što je veća vrijednost koncentracijskog omjera, to je veća koncentracija tržišta.

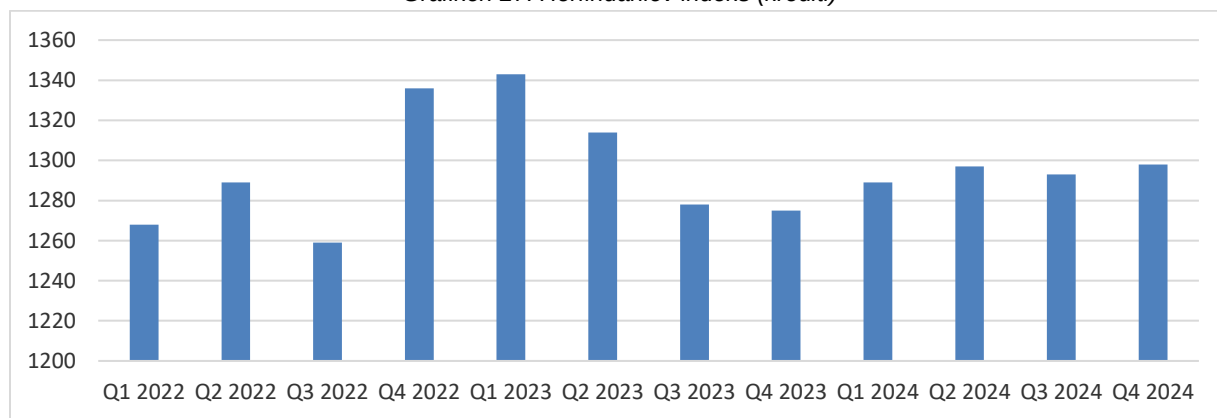
Grafikon 26: Koncentracija bankarskog tržišta

Izvor: Agencija za bankarstvo FBiH

U četvrtom kvartalu 2024. godine, koncentracija kredita iznosi 1.298, što je na istom nivou kao i u prethodnom kvartalu. Herfindahlov indeks koncentracije pokazuje umjerenu koncentraciju.¹⁶ Najveća koncentracija kredita zabilježena je u prvom kvartalu 2023. godine, kada je iznosila 1.343.

Grafikon 27: Herfindahlov indeks (kreditu)

Izvor: Agencija za bankarstvo FBiH

¹⁶ Za vrijednost indeksa manje od 1000, smatra se da na tržištu nije prisutna koncentracija, za vrijednost između 1000 i 1800 da je prisutna umjerena koncentracija, a za vrijednost iznad 1800 da postoji visoka koncentracija.